

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 8.

V Mariboru 24. februarja 1870.

Tečaj IV.

Sedajni obilni zakoni.

(Spisal Fr. Jančar.)

Čital sem o nekem pridnem mladenču sledeče: Ko je ta iz nedeljne šole izstopil, v kateri se je krščanskih resnic, božjih in dejanskih čednosti posebno naučil, si je od dobrih kmetov sprosil dovoljenja za narezanje brezovih postranskih vej s pristavkom: ne enega vrha kakošnega drevesa poškoditi, kar je smrt vsakemu lepemu drevesu. Z dovoljenjem si toraj naš mladenec nareže za tri metlje brezovega vejevja, ga iztrebi, lično osnaži in v metlje podela, kakor je to videl in opazoval na najlepše narejeni metlji. Zgotovljene metlje nese v bližnje mesto na prodajo, ktere hitro prodaja, in neka kuharica še ga poprosi, naj ji še eno iz sireka majhno metljico naredi za pometanje ognjišča, kar ji tudi obljudi. Sireka si sprosi kakor brezovih vej od dobrih ljudi, in brezovih metelj še več naredi, ktere spet hitro poproda, in dobiček se mu narašča na forinte. Sedaj že brezovo vejevje posestnikom plačuje, si osla omisli, ki mu metlje v mesto nosi, in zadnjič si celo vozič spravi in metlje v mesto vozi. Ščasoma se mestjanom prikupi in vsak si je le od tega skrbnega mladenča metljo želel — kar mu majhno želarijo pripravi, kamur se vseli in s pošteno devico oženi ter srečno v blagostanu in zadovoljnosti živi.

Nek drugi ptujec pride v Ameriko, začne s črešnjami tržiti in sicer iz začetka v jerbaščku svoje črešnje na neko drevo ob cesti razteče naslonjen prodava, potem v jerbasu, zadnjič v košarah razno sadje skupuje. Ščasoma mu ta barrantija toliko dobička donaja, da si uni kraj zemljišča kupi, drevo podere in za tisti čas najlepšo palačo postavi.

Toliko varčnost in pridnost pomaga.

Omenjeni dve čednosti ali kreposti pa bi tudi vtegnile v lakomnost človeka zapeljati, kar bi bil smrtni greh. Temu se umakniti je neobhodna potreba vedeti 6 kristjanskih resnic, ktere že otročiči, novinci od svojih mater podučeni v šolo prinesejo, timveč pa se tirja isto znanje od odrasčenih kristjanov, zlasti drugo resnico, ktera nas uči božje pravice: ki vsako dobro delo poplača, vsako hudo pa kaznuje.

Kaj neki hoče ta dolgi uvod k sedajnim obilnim zakonom — ali pa celo k blagostanu in bogastvu? bo morda kateri čast. čitatelj popraševal. Meni se ta resnica temelj vsega podvzetja dozdeva. Zakaj kjer ni pravice ima vrag povsod mlade, kar žalibože dandanašnji z rokami lahko prijemamo — in človek se mora prej ali slej v jamo nesreče zvrtnoti in večkrat še nedolžni ž njim vred.

Vendar podajmo se k predmetu. Že več ko 20 let sem pri vsaki priložnosti očitno opominjal mladino posebno mladenče, ki so v smrdljivo muho nečistosti se zavalili in sicer pristavljaj vojakom: 8 let bi jo v peklju prestal, naj je le potem mir; bočem reči: naj se le potem lahko po svoji volji oženi. A sedaj v dveh letih pa pravim: tri leta bi lahko v peklju prestal, naj je le potem mir, ter vselej dostavljaj: le učite se najpoprej od kod kruh pride; to je: kako se živež pripravljva v lastno potrebo in v podelitev svoji družini in sploh bližnjim. Zakaj pijanec, postopač, lenuh, prevzetnež, zapravljivec, vkanljivec, zmikavec, tat, lažnik itd. itd. ga sam saj z dobro vestjo užival nikdar ne bo, tim manj pa ga imel drugim deliti: temuž le pošteni, vestni, delavni, skrbni, varčni, trezni, mirni, zmerni, nedolžni itd. itd., bo kruh veselo jedel, ga svojim okrogoličnim otrokom dajal in še drugim postreči

zamogel. To je moj praktični dejanski nauk za prosto ljudstvo po besedah sv. Pavla apostola, ki pravi: Melius est nubere, quam uri; po naše: Naj se v zakon poda, kdor noče zdržljivo, čisto v samskem stanu živeti.

In kaj misliš, ti začarani svet! koliko sem jih v zakonske spone zagnal v tih 20 letih s svojimi ad hominem dokazi. Morebiti ne celih 5 parov! tako se je ves uk mimo ušes razpršil. Sliši pa sedaj narobe svet od koder je posvetna vlada zakonska vrata širje odprla — več parov eno nedeljo iz pridiznice pomečem, kakor ljudje pravijo, to je: okličem, kakor v prejšnjih letih skozi vse leto. Saj v Negovi ni bilo več v enem letu poročenih kakor 10, k večemu 12 parov. A sedaj jih po 14 parov domačih in po 8 in še več parov iz drugih županij oklicev prečitam! — Kamo bomo potem prišli? Človek se nehoté zjadi, ako pomisli, kako je pred nekterimi leti vlada tudi dovolila in polehkočila razmetana in oddaljena zemljišča s bližnjimi jih premeniti in arondirati ali vkup spraviti: pa vendar se ni ne en jedini dogodjaj v tem oziru izpeljal, saj meni ni znan: a zakonov pa je brž na stotine pomnoženih! Ker se je tedaj zakonov v kratkem času že na tako ogromno število povzdignolo, je toraj dosledno, naj bi se tudi bolj uspešno živež pripravljati učilo in gospodarstvo, posebno zemljišča zboljševala, gnoja mnogo mnogo več nakupičevalo ali narejalo, ker se zemlja ne da raztegnoti kakor testo, iz katerega se gibanca naredi, a to ne gre v glavo; bolj pa kože napolnjevati in malopridnosti zlasti tatinstva pomnoževati. (Dalje.)

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Hruške.

25. Jesenska tehantovka (Winter-Dechantsbirne) se sadi po vrtilih, in se izreja v piramido v visok vrh, ali pa pri steni razpeljuje; da visoko drevo zraste, se mora po toplih krajih saditi. Sad v pozni jeseni dozori, in se da hraniti do meseca aprila ali malega travna; je velik, rumenozelen; izvrsten za jed, in dober za gospodarsko rabo.

26. Postervka (Forellenbirne) se sadi po bregih, vrtilih in polju; potrebuje pa nekoliko vlažne rodovitne zemlje; v taki zemlji je tudi drevo zlo rodovitno. Sad, ki v pozni jeseni dozori, je jako čislan, srednje velikosti, rudečopikast, prav dober za jed in tudi dober za gospodarstvo.

27. Velika vinka (grosse gelbe Weinbirne) raste po višinah, polju in ob stezah. Drevo je veliko kakor hrast in sila rodovitno. Sad dozori meseca septembra; velik, rumeno-rudeč, ki je zlo zlo dober za gospodarstvo, posebno za sušilo.

28. Kikovka (Kiks Flaschenbirne) se sadi po bregih, polju in ob potih. To drevo je izmed najboljših hrušk sila rodovitno in ima sad, ki bišnim potrebam na vse strani jako zaleže; v jeseni dozori, in se da 6 tednov hraniti, je srednje velikosti, rumeno-rujav, in zlo dober za gospodarsko rabo, posebno za sušilo in kuharijo.

29. Tepka šampanjka (Champagner-Mostbirne) raste po brežinah, polju in ob stezah; cepiti se mora na